Vergaderjaar 2026-2027

22 112

Nr.

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld … 2026

De vaste commissie voor Financiën heeft op 15 oktober 2026 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de minister van Financiën over het door de minister van Buitenlandse Zaken op 25 september 2026 toegezonden fiche op het beleidsterrein Financiën:

Fiche Mededeling concurrentievermogen bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten (Kamerstuk 22112 nr. 4446)

De minister van Financiën heeft deze vragen beantwoord bij brief van ….

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Jansen

De adjunct-griffier van de commissie,
Van der Steur

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche over de mededeling van de Europese Commissie over het concurrentievermogen van de bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten. Deze leden steunen de Commissie waar zij onnodige barrières wegneemt en de Europese bankenmarkt verder integreert. Versimpeling mag echter niet ten koste gaan van de weerbaarheid van banken. De rekening van de financiële crisis kwam uiteindelijk bij de samenleving terecht en die les mag niet vergeten worden. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie zien een Europees depositogarantiestelsel als een belangrijke stap naar een voltooide bankenunie. Kan het kabinet toelichten waarop de onderhandelingen tot nu toe zijn vastgelopen en welke van die bezwaren het nieuwe voorstel van de Commissie volgens

haar kan wegnemen? Wat is de inzet van het kabinet voor dit nieuwe voorstel? Welke vorm van een Europees stelsel heeft haar voorkeur en onder welke voorwaarden kan Nederland instemmen? En welke stappen gaat de minister zetten om een actieve bijdrage te leveren in Brussel om de bankenunie op korte termijn te voltooien?

De leden van de D66-fractie merken op dat de minister in het commissiedebat Eurogroep/Ecofin van 9 september 2026 heeft aangegeven dit dossier in de E6-kopgroep te agenderen en te zoeken naar andere manieren om de risico's van staatsobligaties op bankbalansen te mitigeren. Welke inspanningen heeft het kabinet sindsdien geleverd en wat hebben die opgeleverd? En welke ruimte ziet de minister hier voor concessies, gegeven de hoge staatsschulden en spreads binnen de eurozone?

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat het concurrentievermogen van Europese banken (en het financieringslandschap voor Europese bedrijven) vooral gebaat is bij het wegnemen van barrières binnen de interne markt en niet bij het versoepelen van kapitaaleisen. Het kabinet haalt in het fiche zelf de analyse van DNB aan, waaruit blijkt dat de impact van prudentiële regelgeving op financieringslasten beperkt is. DNB concludeert bovendien dat lagere kapitaal- en liquiditeitseisen weinig extra kredietverlening opleveren en de weerbaarheid van de sector verzwakken, terwijl het voltooien van de bankenunie en het verminderen van fragmentatie effectiever zijn. Deelt de minister deze conclusie? Zo ja, hoe gaat hij ervoor zorgen dat de wetsvoorstellen die de Commissie in het eerste kwartaal van 2027 presenteert voorrang geven aan het wegnemen van barrières boven het versoepelen van eisen?

De Commissie noemt ook niet-prudentiële obstakels, zoals uiteenlopende regels op het gebied van antiwitwasbeleid, insolventierecht, databescherming, belastingen en consumentenbescherming. Welke concrete stappen zet het kabinet, onder meer in de kopgroep, om deze obstakels weg te nemen en op welke termijn? Kan de minister voorbeelden geven hoe harmonisatie van deze regelgeving op EU-niveau eruit kan zien?

De Commissie stelt dat een echt single rulebook niet kan worden waargemaakt zolang 'bevoegdheidsoverschrijdingen van lidstaten ten aanzien van concentraties' blijven bestaan. Tegelijkertijd constateren de leden van de D66-fractie dat in andere dossiers juist om nationale uitzonderingen wordt gevraagd, zoals de Duitse wens om Deutsche Börse uit te zonderen van Europees toezicht. Hoe heeft het kabinet zich in de onderhandelingen over deze Duitse wens opgesteld en heeft zij zich tegen een dergelijke uitzondering uitgesproken? Hoe voorkomt de regering dat uitzonderingen in het ene dossier de harmonisatie in het andere ondermijnen?

De leden van de D66-fractie lezen dat de Commissie voorstelt de toezichthouder de bevoegdheid te ontnemen om bankspecifieke verhogingen van de leverage ratio op te leggen. Met welk doel is deze bevoegdheid destijds ingevoerd? Bij hoeveel banken, in Nederland en in de bankenunie, wordt een dergelijke eis op dit moment opgelegd? Hoe kunnen toezichthouders na het schrappen van deze bevoegdheid nog ingrijpen bij risico's die de risicogewogen eisen niet ondervangen? Hoe stelt het kabinet zich op tegen dit voorstel? En hoe schat het kabinet de risico's in voor financiële stabiliteit in de eurozone naar aanleiding van lagere leverage ratio's, met name gegeven de huidige risico's rondom hoge staatsschulden, hoge rente op staatsobligaties en tegelijkertijd een blijvende grote afhankelijkheid tussen overheden en banken (de zogenaamde *'sovereign-bank nexus'*)?

De minister wilde in het commissiedebat van 9 september jl. nog geen standpunt innemen over dit voorstel en verwees daarvoor naar dit fiche. Daarin schrijft het kabinet alleen dat het schrappen van deze bevoegdheid geen betekenisvolle versimpeling is. Steunt het kabinet het voorstel van de Commissie, of zal het zich er in de onderhandelingen tegen verzetten?

Tot slot zien de leden van de D66-fractie ruimere beloningsregels niet als oplossing voor het concurrentievermogen van de Europese bankensector. In het commissiedebat van 9 september 2026 verwees de minister voor zijn standpunt over onder meer de beloningsregels naar dit fiche. Het fiche stelt echter dat een inhoudelijke beoordeling nog niet mogelijk is. Wat is de inzet van het kabinet ten aanzien van het beloningskader voor banken? Steunt het kabinet een versoepeling? En wanneer informeert het kabinet de Kamer over zijn standpunt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Fiche Mededeling concurrentievermogen bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten. Ze hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PRO-fractie lezen dat de commissie ook met voorstellen komt die crediteuren en deposanten beschermen. Kan de minister nader toelichten op welke wijze deposanten beter beschermd worden in de voorstellen? Wordt de depositogarantie uitgebreid? Daarnaast vragen deze leden op welke wijze de Commissie de diversificatie van staatsobligaties wil stimuleren? Welke instrumenten zet het daarvoor in? Hoe ziet de minister dit in het licht van de oplopende staatsschuld in Frankrijk en het daarmee samenhangende afgenomen vertrouwen?

De leden van de PRO-fractie kijken met zorgen tegen het voorstel aan om de toezichthouder de mogelijkheid te ontnemen bankspecifieke verhogingen van de leverage ratio te kunnen opleggen. Hoe kijkt de minister tegen deze specifieke maatregel aan? Is het afschaffen van de bevoegdheid voor de toezichthouder om bankspecifieke maatregelen te nemen ten aanzien van de leverage ratio een rode lijn voor dit kabinet?

Verder lezen deze leden: 'Illustratief voor de incomplete interne markt voor bankdiensten is de vaststelling dat Europese banken gemiddeld meer blootstellingen hebben buiten de EU, dan naar andere lidstaten.' Kan de minister nader toelichten waar banken dan precies tegenaan lopen binnen de EU, waar ze buiten de EU niet tegenaan lopen? Welke specifieke interventies of wetten zouden dan geschrapt moeten worden in bijvoorbeeld Nederland?

Kan de minister heel duidelijk uitsplitsen welke vormen van verlaging van kapitaal en buffereisen precies worden voorgesteld door de Europese Commissie?

De leden van de PRO-fractie lezen: "De impact van prudentiële regelgeving op financieringslasten is beperkt, al benoemt DNB dat regelgeving wel de keuze van banken in de allocatie van de financiering kan beïnvloeden." Kan dit zo gelezen worden dat de minister hier weinig ruimte voor aanpassingen ziet?

De leden van de PRO-fractie lezen dat het kabinet zich kan vinden het voornemen van de Europese Commissie om scherper toe te zien op nationale interventies ten aanzien van fusies en overnames die in strijd zijn met Europese regelgeving. Kan de minister een aantal voorbeelden geven waarbij een fusie niet doorging door nationale interventies? En kan de minister daarbij ook uitleggen toelichten waarom die interventie werd gepleegd? En onder welke wet die interventie valt?

Kan de minister toelichten wat wordt bedoeld met "disproportionele verwatering van kapitaaleisen"? En wat is dan proportionele verwatering van kapitaaleisen?

Acht de minister het bevorderen van de concurrentiekracht van Europese banken essentieel in het licht van het artikel 'Verschil in winstgevendheid Europese en Amerikaanse banken krimpt', uit ESB?[1]

De leden van de PRO-fractie lezen met verbazing dat de Commissie ook mogelijke aanpassingen in kaart zal brengen omtrent beloningen in de bankensector, dit met het oog op het belang van voldoende talent in de bankensector. Hoe kijkt de

[1] ESB.nl, 2 september 2026, https://esb.nu/verschil-in-winstgevendheid-europese-en-amerikaanse-banken-krimpt/

minister tegen de versoepeling van bonusregels aan? Deelt de minister dat bonussen tot perverse prikkels kunnen leiden en dat deze onderdeel van het probleem waren van de financiële crisis?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het fiche 'Mededeling concurrentievermogen bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten'. Naar aanleiding hiervan hebben zij nog enkele vragen.

Allereerst lezen de leden van de PVV-fractie dat de Commissie voorstellen gaat doen die leiden tot meer consistentie in de toepassing van macroprudentiële instrumenten en een kleiner aantal buffers. Deze leden willen weten welke risico's dit met zich mee zal brengen. Kan de minister tevens motiveren of en waarom het kabinet hiermee in zal stemmen?

Voorts merken de leden van de PVV-fractie op dat de Commissie voornemens is haar voorstel uit 2015 voor een Europees depositogarantiestelsel (EDIS) te vervangen door een nieuw voorstel. Daarbij geeft het kabinet aan dat vervolmaking van de bankenunie onderdeel is van het coalitieakkoord en een belangrijk onderdeel zal zijn van de inzet richting de Commissie.
Deze leden willen weten of en waarom het kabinet zal instemmen met een nieuw voorstel voor een EDIS, waarmee Nederlandse belastingbetalers uiteindelijk op kunnen draaien voor het falen van banken in andere EU-lidstaten. Welke voorwaarden stelt het kabinet aan het instemmen met een nieuw voorstel voor een EDIS? Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten of het kabinet van mening is dat er voldoende risicoreducerende stappen zijn gezet en zo ja, welke zijn dit?

Verder lezen de leden van de PVV-fractie dat de Commissie de effectiviteit van de huidige Europese beloningsregels voor banken en de impact daarvan op het concurrentievermogen zal onderzoeken. Zij willen weten waarom er ruimte wordt gemaakt voor het onderzoeken of de beloningsregels voor banken in de EU kunnen worden versoepeld. In hoeverre werkt dit een nieuwe kredietcrisis in de hand en zal het kabinet instemmen met een verdere versoepeling voor de beloningsregels voor banken?

Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten of het klopt dat de Commissie overweegt ook het bonusplafond voor bankiers die transacties met een hoog risico uitvoeren, zoals handel in complexe derivaten, te verhogen of te schrappen. Hoe de minister beoordeelt dit? Zal het kabinet hiermee instemmen?

Ten slotte willen de leden van de PVV-fractie weten in

hoeverre de voorgestelde ‘spaar- en investeringsunie’ leidt tot een verdere uitbreiding van de bureaucratie en macht van de ongekozen Europese instanties, zoals de EBA en de nieuwe AMLA. In hoeverre is de uitbreiding van het mandaat van de EBA en AMLA wenselijk? En wat betekent dit voor de nationale instanties, zoals de AFM en DNB?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het fiche over de mededeling inzake het concurrentievermogen van de bankensector. Deze leden zijn van mening dat een internationaal concurrerende Europese bankensector van cruciaal belang is voor het versterken van het Europese verdienvermogen, de concurrentiekracht en de strategische autonomie. Zij verwelkomen daarom het initiatief van de Europese Commissie om het concurrentievermogen van de bankensector te versterken. Alhoewel zij op hoofdlijnen positief staan tegenover de voorstellen van de Commissie en de appreciatie van het kabinet, hebben zij hierover nog enkele vragen ter verduidelijking en aanscherping.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Europese Commissie voorstellen aankondigt ten aanzien van de output floor en de overgangsmaatregelen voor leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken. Deze leden hebben tijdens het commissiedebat Financiële markten van 1 juli 2026 reeds aandacht gevraagd voor het belang van deze maatregelen voor de Nederlandse kredietverlening.

Hoewel de Commissie de gevolgen voor het concurrentievermogen van Europese banken erkent, blijft onduidelijk welke concrete aanpassingen zij voor ogen heeft. Welke inzet kiest de minister op dit punt? Is de minister bereid zich in Europees verband in te zetten voor het structureel behouden van gunstigere risicowegingen voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken? Welke ruimte bieden de internationale Bazel-afspraken hiervoor?

Daarnaast vragen de leden van de CDA-fractie met welke andere lidstaten de minister optrekt om de Nederlandse inzet op dit punt kracht bij te zetten.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Europese Commissie zelf erkent dat de EU de internationale Bazel-standaarden op onderdelen strikter toepast dan andere jurisdicties, terwijl de implementatie in onder meer de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk afwijkt of vertraging oploopt.

Kan de minister specifiek inzichtelijk maken hoe andere grote jurisdicties omgaan met de risicoweging van leningen

aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken bij de toepassing van de output floor? Welke gevolgen hebben deze verschillen voor het internationale concurrentievermogen van Europese banken? Hoe worden deze verschillen betrokken bij de Nederlandse inzet ten aanzien van het al dan niet structureel behouden van de Europese overgangsmaatregelen?

De leden van de CDA-fractie herinneren zich de toezegging van de minister tijdens het commissiedebat Financiële markten van 1 juli 2026 om de specifieke gevolgen van het aflopen van de overgangsmaatregelen voor Nederland in het BNC-fiche inzichtelijk te maken.

Deze leden constateren dat er voor leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling slechts een eerste grove ambtelijke schatting is gemaakt waaruit blijkt dat de rentelasten met enkele tientallen basispunten kunnen stijgen. Voor laagrisicohypotheken ontbreekt een actuele inschatting. Waarom heeft de minister geen uitgebreidere analyse uitgevoerd, zoals tijdens het debat is toegezegd? Kan de minister alsnog inzichtelijk maken wat het aflopen van beide maatregelen concreet betekent voor de financieringskosten van Nederlandse bedrijven en huishoudens en wat de mogelijke gevolgen zijn voor de bredere economie? Kan de minister daarbij ook ingaan op de kosten voor bedrijven die besluiten een externe kredietrating aan te vragen om hogere financieringskosten te voorkomen, inclusief de kosten voor het verkrijgen en onderhouden van een dergelijke rating?

Daarnaast vragen deze leden waarop de minister zijn terughoudende houding ten aanzien van de overgangsmaatregel voor laagrisicohypotheken baseert, nu een actuele impactanalyse ontbreekt. Kan de minister nader toelichten welke risico's hij ziet bij het structureel behouden van deze maatregel? In hoeverre wordt daarbij rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de Nederlandse hypotheekmarkt en de daadwerkelijke kredietrisico's? En hoe weegt de minister deze risico's af tegen de mogelijke gevolgen voor de hypotheekrente en de kredietverlening?

De leden van de CDA-fractie verwelkomen het voornemen van de Europese Commissie om het vastgelopen EDIS-voorstel uit 2015 te vervangen door een nieuw voorstel voor de herziening en vereenvoudiging van het Europese depositogarantiestelsel. Deze leden delen de ambitie van het kabinet om verdere stappen te zetten richting een voltooide bankenunie. Hoe beoordeelt de minister het huidige Europese krachtenveld? Ziet de minister mogelijkheden om met het nieuwe voorstel eindelijk een doorbraak te bereiken en welke rol wil Nederland daarin spelen?

II Reactie van de minister